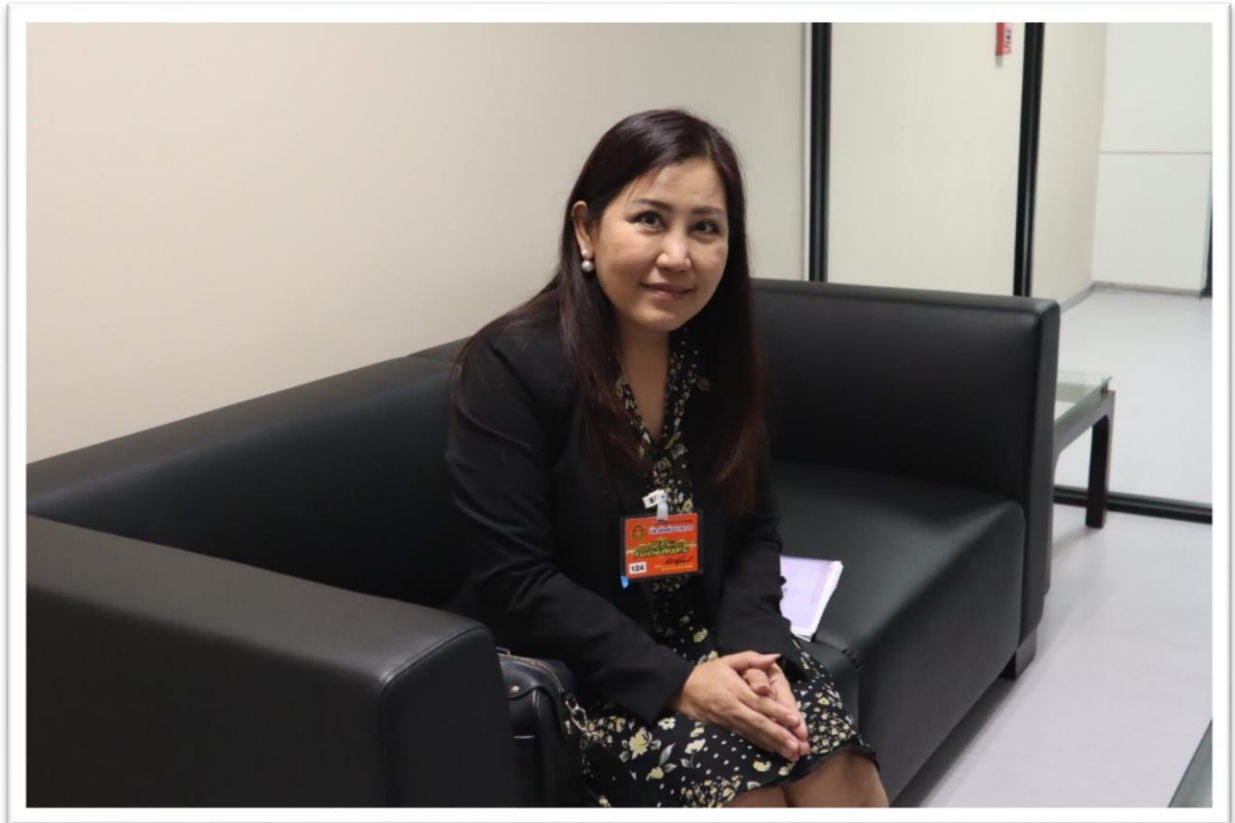

- บทสัมภาษณ์ -

ดร. จินตน์นัท ชญาตร์ ศุภมิตร

รองประธานมูลนิธิพิทักษ์และคุ้มครองเด็ก อดีตสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ผู้เสนอร่างกฎหมายสื่อลามกเด็กที่จะช่วยปกป้องเยาวชนจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ
ในหัวข้อ “ปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในโลกออนไลน์”

๑. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในโลกออนไลน์ในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต

ปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กและสื่อลามกอนาจารเด็กในสังคมออนไลน์ไทยมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และมีแนวโน้มที่จะเลวร้ายมากขึ้นในอนาคต รูปแบบของการล่วงละเมิดมีความซับซ้อนมากขึ้นและใช้เทคนิคต่าง ๆ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับสื่อสังคมออนไลน์ เช่น มีการเผยแพร่คลิปอนาจารเด็กผ่านทางเว็บไซต์ หรือมีการล่อลวงเด็กโดยใช้ Line หรือ Facebook เพื่อล่วงละเมิดทางเพศเด็ก โดยมีการแอบซ่อนกล้อง เป็นต้น

ปัจจุบันปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก (Child exploitation) และสื่อลามกอนาจารเด็ก (Child pornography) มิได้เกิดขึ้นจากสื่อมัลติมีเดียจำพวก CD DVD หรือภาพยนตร์เท่านั้น แต่ยังสามารถปรากฏบนสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) ที่แพร่หลายและเข้าถึงได้ง่าย มีการค้าประเวณีบนสื่อสังคมออนไลน์ มีเว็บไซต์ลามก การดาวน์โหลดคลิปและภาพลามก การอ่านการ์ตูนลามก และการอ่านเรื่องเล่าทางเพศ ตลอดจนมีการใช้สื่อลามกอนาจารเด็กเป็นเครื่องมือในการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต เช่น การสนทนาออนไลน์ (chat room) หรือการติดต่อสื่อสารในสังคมออนไลน์ (Social Network) ไม่ว่าจะเป็น Facebook

Twitter หรือโปรแกรมสนทนาต่าง ๆ ถูกนำมาใช้ในการติดต่อ และสร้างความสนิทสนมกับเด็กจนเป็นสาเหตุให้เกิดการล่อลวงทางเพศขึ้น สื่อเหล่านี้สามารถเข้าถึงเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นวัยที่มีความต้องการและมีความสนใจในเรื่องเพศตามพัฒนาการ และยังเป็นวัยที่มีวุฒิภาวะในการตัดสินใจที่ค่อนข้างต่ำ จึงเป็นวัยที่เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อจากการใช้อินเทอร์เน็ต อาจถูกล่อลวงหรือทำให้เกิดทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศในทางที่ไม่เหมาะสม หรืออาจเกิดพฤติกรรมการเลียนแบบตามสื่อที่พบเห็นจนกลายเป็นปัญหาต่อสังคมได้ การกระทำเหล่านี้เป็นอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

เด็กและเยาวชนที่เป็นเหยื่อการล่อลวงทางเพศในปัจจุบันมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ใช่เฉพาะเด็กที่มีฐานะยากจนตามต่างจังหวัด แต่รวมไปถึงเด็กที่มีฐานะร่ำรวย ทั้งในกรุงเทพฯ และจังหวัดท่องเที่ยวใหญ่ ๆ ของภูมิภาค อาทิ เชียงใหม่ ภูเก็ต หรือชลบุรี ด้วยความไร้เดียงสาและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ทำให้ง่ายต่อการโดนล่อลวง เช่น การเข้ามาติดสินกับเด็ก ใช้ข้อมูลส่วนตัวปลอมเพื่อล่อลวงเด็กผ่านทาง Facebook โดยมีเด็กตกเป็นเหยื่อจำนวนมาก ทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย เด็กที่ตกเป็นเหยื่อเหล่านี้ไม่เพียงแต่มีภาวะตึงเครียด จิตตกจากสภาพปัญหา แต่ยังส่งผลให้เด็กเสียนาคตทางการเรียนอีกด้วย บางรายไม่กล้าพบปะผู้คน ต้องลาออกจากโรงเรียนกลางคัน บางรายได้รับความกระทบกระเทือนทางด้านจิตใจ กลายเป็นเด็กเก็บกดซึมเศร้า ส่งผลให้เกิดเป็นปัญหาสังคมในอนาคต

“เด็กและเยาวชนที่เป็นเหยื่อการล่อลวงทางเพศในปัจจุบันมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ใช่เฉพาะเด็กที่มีฐานะยากจนตามต่างจังหวัด แต่รวมไปถึงเด็กที่มีฐานะร่ำรวย ทั้งในกรุงเทพฯ และจังหวัดท่องเที่ยวใหญ่ ๆ ของภูมิภาค”

อีกหนึ่งปัญหาที่สำคัญ คือ ค่านิยม ทั้งของเด็กและของผู้ใหญ่ กล่าวคือ เด็กบางคนมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลต่างเพศเพื่อหวังผลตอบแทน ไม่ว่าจะในรูปแบบเงินค่าจ้างหรือสิ่งของฟุ่มเฟือย แต่ความเสียหายที่เกิดขึ้นส่งผลเสียหายมากกว่าที่คิด เนื่องจากผู้กระทำความผิดอาจบันทึกข้อมูลการล่วงละเมิดทางเพศเป็นรูปแบบคลิป แล้วส่งต่อทางออนไลน์ หรือนำไปจำหน่ายทางออนไลน์ ขณะที่ทัศนคติของผู้ใหญ่บางคนมองว่าเมื่อเด็กรับเงินไปแล้ว คลิปดังกล่าวก็สามารถส่งต่อได้ ทั้งที่เด็กอาจไม่ยินดีให้เผยแพร่ แต่ที่ร้ายไปกว่านั้นคือไม่ว่าจะเป็นการแอบบันทึกคลิปด้วยการล่อลวงหรือความเต็มใจของเด็ก มีการนำคลิปการล่วงละเมิดทางเพศดังกล่าวมาแบล็กเมล์เด็กเพื่อข่มขู่ให้กระทำตามที่ตนต้องการ ไม่ว่าจะเป็นการเรียกตัวเหยื่อมาเพื่อกระทำการซ้ำเรียกค่าไถ่ หรือบังคับให้กระทำการตามที่ต้องการ ทำให้เด็กที่ตกเป็นเหยื่อต้องการฆ่าตัวตาย เสียนาคต โดยที่ในบางกรณี โรงเรียนหรือตัวครูเอง ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือเด็ก แต่กลับซ้ำเติมด้วยการด่าว่าถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมนี้ หรือไล่ออกจากโรงเรียน แม้กระทั่งสมาคมผู้ปกครองยังขู่จะฟ้องเด็กเพราะสร้างความเสื่อมเสียชื่อเสียงให้กับโรงเรียน ซึ่งจะเห็นได้ว่าไม่มีกระบวนการเยียวยารักษาหรือช่วยเหลือเด็กที่เป็นเหยื่อแต่อย่างใด ในหลาย ๆ เคสดังกล่าวนี้ ดร.จินตนนท์ ได้เข้าไปให้ความช่วยเหลือโดยประสานความร่วมมือกับชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก (Thailand Internet Crimes Against Children) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อจัดการกับปัญหาตามกระบวนการยุติธรรมต่อไป เช่น การประสานขอข้อมูลจากเครือข่ายผู้ให้บริการภาคเอกชน ซึ่งหลายเคสสะท้อนให้เห็นปัญหาว่าถ้าไม่มีเครือข่ายคนรู้จัก (connection) ที่ดีและกว้างขวางอาจไม่สามารถ

ดำเนินการติดตามและแก้ไขปัญหาอย่างลุล่วงด้วยดีได้ เนื่องจากกฎหมายยังไม่เอื้อให้การทำงานของเจ้าหน้าที่ มีความสะดวกรวดเร็วในการจัดการกับปัญหา บางกรณีไม่สามารถขอข้อมูลหรือบังคับใช้กฎหมายเพื่อขอข้อมูล ร่องรอยการกระทำผิดได้ ทำให้เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายไม่สามารถจัดการกับปัญหาได้ทันเวลาที่ แต่ถ้ามีกฎหมาย ที่บังคับใช้เพื่อการนี้ได้ตรงจุด ปัญหาที่ต้องอาศัยการใช้ connection ในการจัดการก็จะหมดไป และจะไม่เกิดความล่าช้าหรือเหลื่อมล้ำในการจัดการกับปัญหา เพราะความล่าช้าถือเป็นความไม่ยุติธรรม

นอกจากนี้ ยังพบปัญหาเรื่องพระลวงละเมิดทางเพศเด็กเล็กในสังคมไทยจำนวนมาก ซึ่งไม่เฉพาะ พระไทยแต่รวมถึงศาสนาอื่นด้วย กรณีตัวอย่างคือ พระสงฆ์ในวัดบางแห่งที่มีโรงเรียนเด็กเล็กภายในวัด มหาเถรสมาคมเองก็ยังไม่มียุทธศาสตร์จัดการที่ตรงประเด็นชัดเจน เช่น ผู้ที่เคยลวงละเมิดทางเพศเด็ก ไม่ควร อนุญาตให้อุปสมบท เป็นต้น

ในความเห็นของดร. จินตนนท์ แนวโน้มการลวงละเมิดทางเพศเด็กในอนาคตจะยิ่งแย่ลง เพราะ ในอดีตที่ไม่มีโทรศัพท์มือถือ เด็กมีกิจกรรมอื่น ๆ ทำร่วมกับครอบครัวและเพื่อน แต่ในปัจจุบันแทบทุกครอบครัว มีโทรศัพท์มือถือ เด็กทุกเพศทุกวัยสามารถมีโทรศัพท์มือถือที่มีอินเทอร์เน็ต และสามารถเข้าถึงข้อมูลออนไลน์ ต่าง ๆ ได้โดยง่าย ซึ่งช่องทางเหล่านี้กลายเป็นช่องว่างที่ทำให้เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศออนไลน์ได้ง่ายดายมากยิ่งขึ้น เพราะผู้ปกครองไม่สามารถสอดส่องดูแลเด็กได้ตลอดเวลา และเห็นว่ากระทรวงศึกษาธิการควรบรรจุ หลักสูตรที่ให้ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ครอบครัวในฐานะสถาบันหลักสถาบันแรกของเด็ก สถาบันการศึกษา หน่วยงานรัฐบาล และสื่อมวลชน สามารถมีส่วนช่วยเหลือได้โดยการอบรมสั่งสอน ให้ความรัก คอยดูแลเอาใจใส่ และเสริมสร้างความรู้ให้เด็กและเยาวชนไทยรู้เท่าทันสื่อลามกออนไลน์ ขณะที่ภาคีรัฐบาลและภาคินิติบัญญัติ จำเป็นที่จะต้องศึกษาหามาตรการในการปราบปรามและแนวทางการแก้ไขที่ยั่งยืน

สำหรับการส่งเสริม ปกป้องคุ้มครอง และเยียวยาเด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบและตกเป็นเหยื่อ จากการกระทำ ความรุนแรงบนโลกออนไลน์ในปัจจุบัน จำเป็นต้องมีกลไกการดำเนินงานและการประสานงาน ที่สามารถบูรณาการการทำงานของหน่วยงาน องค์กร และเครือข่ายการทำงานจากทุกภาคส่วนให้เป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ได้มีส่วนร่วมในการผลักดันการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้ สื่อออนไลน์ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ของรัฐบาล ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้สังคมไทยมีระบบและกลไกที่ชัดเจนในการขับเคลื่อน การส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้รู้เท่าทัน และใช้สื่อออนไลน์อย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์ รวมถึงมีกฎหมาย องค์กรความรู้ และการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ พฤติกรรม และทักษะการใช้สื่อออนไลน์อย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้นภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔

**“การส่งเสริม ปกป้องคุ้มครอง และเยียวยาเด็กและเยาวชนที่ได้รับ
ผลกระทบและตกเป็นเหยื่อจากการกระทำ ความรุนแรงบนโลกออนไลน์ใน
ปัจจุบัน จำเป็นต้องมีกลไกการดำเนินงานและการประสานงานที่สามารถ
บูรณาการการทำงานของหน่วยงาน องค์กร และเครือข่ายการทำงานจาก
ทุกภาคส่วนให้เป็นรูปธรรม”**

๒. ปัจจุบันประเทศไทยมีหน่วยงานต่าง ๆ เพิ่มขึ้นทั้งภาครัฐและประชาสังคม เช่น TICAC TATIP COPAT และมียุทธศาสตร์ส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ท่านเห็นว่าเพียงพอหรือไม่ และรัฐบาลควรสนับสนุนหรือเพิ่มอำนาจแก่หน่วยงานเหล่านี้ได้อย่างไร

การแก้ปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศเด็กและสื่อลามกอนาจารเด็กมีความจำเป็นและควรทำอย่างเร่งด่วน แต่ต้องใช้ความรู้และเทคโนโลยีเฉพาะทางในการตรวจสอบและติดตาม รัฐบาลจึงได้มีการจัดตั้งคณะทำงานปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต หรือ Thailand Internet Crimes Against Children (TICAC) ขึ้นในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๙ โดยได้รับความร่วมมือจากสหรัฐอเมริกา คณะทำงานและศูนย์ปฏิบัติการนี้จะกระจายอยู่ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวน ตรวจสอบ จับกุม โดยใช้อำนาจดังกล่าวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเหมือนเจ้าหน้าที่ตำรวจทั่วไป แต่มีจุดมุ่งหมายพิเศษในด้านการป้องกันและปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก และการแสวงหาผลประโยชน์จากการล่วงละเมิดดังกล่าว หรืออีกนัยหนึ่งคือการค้ามนุษย์ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ อีกทั้ง TICAC ยังมีอำนาจตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจบางนายเป็นเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ ซึ่งช่วยเสริมประสิทธิภาพให้กับเจ้าหน้าที่ TICAC สามารถปฏิบัติงานได้อย่างคล่องตัวขึ้นอีกด้วย

นอกจากนั้น TICAC ยังได้ประสานความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ และหน่วยงานเฉพาะด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก ทั้งภายในประเทศ ระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกอีกด้วย ทั้งนี้ ในการดำเนินการจะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน ทั้ง TICAC สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ปอท.) กองบังคับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (บก.ปคม.) กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดทั่วประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักกิจการต่างประเทศและคดีอาชญากรรมระหว่างประเทศ โดยมีกรมสอบสวนคดีพิเศษในต่างประเทศที่สำคัญ เช่น องค์การตำรวจอาชญากรรมระหว่างประเทศ (International Criminal Police Organization) หรือที่รู้จักกันในชื่อ INTERPOL สำนักงานสอบสวนกลาง (Federal Bureau of Investigation) หรือ FBI หน่วยสืบสวนเพื่อความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ (Homeland Security Intelligence) หรือ HSI หน่วยงานปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหราชอาณาจักร (National Crime Agency) หรือ NCA และคณะตำรวจสหพันธ์ออสเตรเลีย (Australian Federal Police) หรือ AFP เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้มีผลงานการจับกุมผู้ที่กระทำความผิดในลักษณะล่วงละเมิดทางเพศเด็ก และสื่อลามกอนาจารเด็กอย่างต่อเนื่อง โดยสถิติจาก TICAC พบว่า การกระทำความผิดเกิดได้ทุกแห่งในประเทศที่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต โดยจังหวัดที่มีการจับกุมมากที่สุด คือ กรุงเทพมหานคร รองลงมาคือ ชลบุรี และนครราชสีมา นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ต้องหาต่างชาติแฝงตัวเข้ามาเป็นนักท่องเที่ยวและล่วงละเมิดทางเพศเด็กจำนวนหลายราย ก่อนที่จะเดินทางออกไปนอกประเทศ ส่วนใหญ่เมื่อถูกจับกุมแล้วจะหนีประกันกว่าร้อยละ ๘๐ แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างชาติอย่างเดียว ยังพบว่าคนไทยหลากหลายอาชีพมีพฤติการณ์ล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเช่นกัน

“เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนการกระทำผิดที่เพิ่มมากขึ้น
หน่วยงานที่มีในปัจจุบันยังถือว่าไม่เพียงพอ เนื่องจากหลาย
องค์กรไม่ได้มีอำนาจตามกฎหมายโดยตรงที่จะรับมือกับปัญหา
การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กออนไลน์อย่าง
ทันทั่วถึงที่และตรงประเด็น”

อย่างไรก็ดี เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนการกระทำผิดที่เพิ่มมากขึ้น หน่วยงานที่มีในปัจจุบันยังถือว่าไม่เพียงพอ เนื่องจากหลายองค์กรไม่ได้มีอำนาจตามกฎหมายโดยตรงที่จะรับมือกับปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กออนไลน์อย่างทันทั่วถึงที่และตรงประเด็น อีกทั้งปัญหาทางด้านสังคม การพูดคุยกับเด็กและเยาวชนผู้เสียหาย ผู้ปกครอง โรงเรียน ก็มีความยากลำบากไม่แพ้กัน และเมื่อพิจารณาจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความรู้และทักษะเฉพาะทางที่จะตรวจสอบและติดตามผู้กระทำผิดทุกราย นับว่ายังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ใน TICAC และ TATIP หรือคณะทำงานต่อต้านการค้ามนุษย์ในประเทศไทย (Thailand Anti Trafficking in Persons) ซึ่งเป็นตำรวจจากแต่ละส่วนงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ยังต้องปฏิบัติภารกิจอื่นด้วย ประกอบกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติมักจะมีการหมุนเวียนโยกย้ายเจ้าหน้าที่ภายใน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่อยู่ภายใต้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องฝึกเจ้าหน้าที่เฉพาะทางมากขึ้น และเห็นว่าควรมีการตั้งกองบังคับการถาวร

๓. ฝ่ายนิติบัญญัติสามารถให้การสนับสนุนในการแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างไร

บทบาทหน้าที่หลักของฝ่ายนิติบัญญัติ คือ การออกหรือปรับปรุงกฎหมายภายในประเทศที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัญหาของกฎหมายไทยคือไม่ทันต่อสถานการณ์ โดยขณะนี้มีการเสนอแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาเพิ่มเติม ๑๒ มาตราที่เพิ่มประเด็นเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งออนไลน์ (cyberbullying) การล่อลวงเด็ก (grooming) การคุกคามจากการเฝ้าติดตาม (stalking) การพูดคุยทางเพศออนไลน์ (sexting) และการกระทำผิดทางอุปกรณ์โทรคมนาคมต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ ดร. จินตน์นันทน์ มีความเห็นว่า ในส่วนพระราชบัญญัติที่จัดทำมาแล้ว ควรต้องมีการแก้ไขในประมวลกฎหมายอาญาเพื่อให้สอดคล้องกันด้วย จึงจะได้ผลดี ทั้งนี้ ปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในโลกออนไลน์เป็นเรื่องสำคัญที่ภาคนิติบัญญัติต้องช่วยกัน ไม่ควรมีการแบ่งแยกฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาลเนื่องจากเป็นเรื่องที่มีประโยชน์ต่อเด็กทั้งประเทศ

“ปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในโลกออนไลน์เป็นเรื่องสำคัญที่ภาคนิติบัญญัติต้องช่วยกัน ไม่ควรมีการแบ่งแยกฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาลเนื่องจากเป็นเรื่องที่มีประโยชน์ต่อเด็กทั้งประเทศ”

ในเวทีความร่วมมือในระดับภูมิภาค ภาครัฐสภาที่สามารถมีบทบาทที่สำคัญในการผลักดันประเด็นการล่วงละเมิดทางเพศเด็กได้อย่างมีนัยยะสำคัญ เช่น ในการประชุมเชิงปฏิบัติการของสมัชชารัฐสภาอาเซียน หรือ ASEAN Inter-Parliamentary Assembly (AIPA) ระดับภูมิภาคว่าด้วยการเพิ่มความเข้มแข็งทางกฎหมาย เพื่อคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศในกิจกรรมการท่องเที่ยว “Regional Parliamentary Workshop on Strengthening Legal Frameworks to Protect Children from Sexual Exploitation in Travel and Tourism” ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ เมืองเดนปาซาร์ เกาะบาหลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย โดยมีผู้แทนของสภานิติบัญญัติแห่งชาติเข้าร่วมประชุมด้วย ๒ คน คือ พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร และ ดร. จินตนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร โดยได้หารือกรอบการคุ้มครองเด็กในอาเซียนจากการใช้ประโยชน์และการล่วงละเมิดทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ (ASEAN Framework for Protection of Children from Various Forms of Sexual Exploitation and Abuse) และแนวโน้มการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในการท่องเที่ยวระดับภูมิภาคและระดับสากล (Global and Regional Trends of Sexual Exploitation of Children in Travel and Tourism: SECTT) ซึ่งที่ประชุมได้หารือและยกตัวอย่างกฎหมายในประเทศต่าง ๆ เช่น การออกกฎหมายในประเทศออสเตรเลียที่มีการลงทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศต่อเด็ก โดยกรณีที่ผู้กระทำความผิดยื่นขอหนังสือเดินทางในการเดินทางออกนอกประเทศ จะถูกปฏิเสธการจัดทำหนังสือเดินทางทันที เนื่องจากมีฐานข้อมูลการกระทำความผิดในระบบอยู่แล้ว รวมทั้งเปรียบเทียบกฎหมายระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ตลอดจนการแสวงหาความร่วมมือระหว่างภูมิภาคในด้านกฎหมายและการดำเนินงานเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเพศต่อเด็ก และมีการเสนอเรื่องสื่อออนไลน์ในการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในกิจกรรมการท่องเที่ยว

ในเวทีระหว่างประเทศ หลายประเทศตระหนักถึงบทบาทและเข้าใจความสำคัญของรัฐสภาในการร่างกฎหมายเพื่อคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศในกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยเล็งเห็นร่วมกันว่า ปัจจุบันสื่อออนไลน์มีบทบาทต่อการกระทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กในภูมิภาคเป็นอย่างมาก ดังนั้น การสร้างฐานข้อมูลรวมเกี่ยวกับประวัติผู้กระทำความผิดอาจเป็นทางเลือกหนึ่งที่ควรนำไปพิจารณาดำเนินการ โดยเฉพาะในอาเซียนที่ยังไม่มีการบูรณาการร่วมกัน เช่น ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ถูกจับกุมและดำเนินคดีในประเทศไทยแล้ว ภายหลังพ้นโทษแล้วถูกส่งกลับยังประเทศสัญชาติผู้กระทำความผิด และบันทึกข้อมูลห้ามเดินทางเข้ามาในประเทศไทยอีก แต่สามารถเดินทางกลับมายังภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ เนื่องจากประเทศสมาชิกไม่ได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลผู้กระทำความผิด ทำให้ภูมิภาคนี้ไม่มีความปลอดภัยสำหรับเด็ก ทั้งนี้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานทางด้านกฎหมายภายในประเทศของแต่ละประเทศในภูมิภาคจะนำไปสู่การร่วมกันร่างกฎหมายที่มีการบังคับใช้ที่ครอบคลุมและมีบทลงโทษร่วมกันในภูมิภาค

๔. ขณะนี้ ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเฉพาะ แต่เป็นลักษณะการใช้กฎหมายหลายอย่างปรับใช้ เพื่อคุ้มครองสิทธิเด็ก เช่น พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ ประมวลกฎหมายอาญาความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย เป็นต้น ท่านคิดว่ากฎหมายในปัจจุบันเพียงพอหรือไม่

ไม่เพียงพอ เนื่องจากกฎหมายไทยไม่ค่อยปรับให้ทันต่อเหตุการณ์ นอกจากนี้ เรายังไม่มีกฎหมายเฉพาะและเชิงป้องกัน ตัวอย่างเช่น กฎหมายประมวลอาญาของไทยที่ต้องมีความผิดเกิดขึ้นและสำเร็จก่อนจึงจะรับโทษ เป็นต้น และการที่มีกฎหมายไม่เพียงพอนี้ ทำให้หน่วยงานไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายเพื่อขอข้อมูลหรือความร่วมมือได้ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขอข้อมูลจากผู้ให้บริการภาคเอกชน หรือ platform ต่าง ๆ ที่มีข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการปราบปรามปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก การค้ามนุษย์ (เด็ก) และสื่อลามกอนาจารเด็ก ประเทศไทยได้ตรากฎหมายหลายฉบับ ได้แก่ “พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑, (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐” และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ ๒๔ พ.ศ. ๒๕๕๘ (ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก) ซึ่งประเทศเรามีกฎหมายในการปราบปรามและมีบทลงโทษที่หนักพอสมควร หากแต่ “การบังคับใช้ยังย่อหย่อนอยู่มาก” รัฐต้องมีนโยบายและมาตรการที่เข้มแข็ง ตลอดจนมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เนื่องจากกฎหมายเป็นสิ่งสำคัญที่จะควบคุมให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุขได้

“การแก้ปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศเด็กและการค้ามนุษย์ที่มาจากสื่อลามกอนาจารเด็กนั้น จึงต้องมีการตรากฎหมายที่มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้ทันต่อการกระทำผิดในรูปแบบใหม่ที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทาง และต้องมีการบังคับใช้อย่างจริงจัง”

ดังนั้น การแก้ปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศเด็กและการค้ามนุษย์ที่มาจากสื่อลามกอนาจารเด็กนั้น จึงต้องมีการตรากฎหมายที่มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้ทันต่อการกระทำผิดในรูปแบบใหม่ที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทาง และต้องมีการบังคับใช้อย่างจริงจัง เพราะการปล่อยให้เกิดปัญหาอาชญากรรมหรือการละเมิดสิทธิมนุษยชนในทำนองนี้ จะมีผลต่อการจัดอันดับของประเทศจากประเทศที่ให้ความสำคัญกับสิทธิเด็ก เช่น สหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป ซึ่งจะมีผลกระทบโดยตรงกับการส่งออกสินค้าของประเทศ

๕. กฎหมายไทยที่เกี่ยวกับการล่วงละเมิดเด็กในปัจจุบัน ไม่ได้เป็นกฎหมายเชิงป้องกันเพื่อลดการเกิดปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร (จำเป็นหรือไม่ที่จะมีกฎหมายเชิงป้องกัน หรือว่าการดำเนินการของภาครัฐเพียงพอแล้ว)

ประเด็นกฎหมาย ประเทศไทยไม่มีกฎหมายในลักษณะของการ “ป้องกัน” เหมือนอย่างกฎหมายในต่างประเทศ ในประเทศที่เจริญแล้วจะมีกฎหมายที่ป้องปราม เช่น กฎหมายล่อลวงเด็ก (Grooming law) ซึ่งเป็นลักษณะของกฎหมายเชิงป้องกัน ตัวอย่างประเทศที่มีกฎหมายหรือมาตรการทางกฎหมายเชิงที่เกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศเด็กที่สำคัญ ได้แก่ นิวซีแลนด์ สหราชอาณาจักร อเมริกา ออสเตรเลีย อังกฤษ ฝรั่งเศส ยุโรป ส่วนประเทศในภูมิภาค ASEAN ได้แก่ สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซียและบรูไน

“ประเทศไทยไม่มีกฎหมายในลักษณะของการ “ป้องกัน” เหมือนอย่างกฎหมายในต่างประเทศ ในประเทศที่เจริญแล้วจะมีกฎหมายที่ป้องปราม เช่น กฎหมายล่อลวงเด็ก (Grooming law) ซึ่งเป็นลักษณะของกฎหมายเชิงป้องกัน”

ประเทศไทยติดอันดับ TOP ๑๐ ของโลกที่ใช้ Facebook หรือ ประมาณร้อยละ ๑๓๔ ของจำนวนประชากรในประเทศ ๗๐ ล้านคน แสดงให้เห็นว่าทุกคนสามารถเข้าถึง Social media ได้อย่างง่ายดาย แต่ปัญหาคือ เราขาดกฎหมายเชิงป้องปรามและกฎหมายไทยที่มีอยู่ตามพฤติกรรมของผู้บริโภคไม่ทัน เพราะกฎหมายที่เกี่ยวกับล่อลวงละเมิดทางเพศต่อเด็กในประมวลกฎหมายอาญาของไทยจะต้องมีเจตนาประกอบกับการกระทำ หากกระทำความผิดแล้ว ไม่สำเร็จหรือไม่บรรลุผล ก็เป็นความผิดพยายาม แต่หากกระทำความผิดสำเร็จ ก็เป็นความผิดตามกฎหมายบัญญัติถึงจะได้รับโทษ แต่การพุดคุย โน้มน้าว ล่อลวงเด็ก สื่อเจตนาชัดเจนว่าเพื่อการอนาจารยังไม่ถึงขั้นพาออกไปล่อลวงละเมิด ก็ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายมาลงโทษได้ ในขณะที่ประเทศต่าง ๆ ออกกฎหมายลงโทษผู้กระทำความผิดฐานล่อลวงเด็กมานานมาแล้ว

กฎหมายล่อลวงเด็กจะเป็นกฎหมายป้องปราม เช่น มีการคุยออนไลน์ในด้านชู้สาว (sexting) กับเด็ก แล้วนัดไปเจอกันที่โรงแรม ซึ่งเป็นการสื่อเจตนา โดยสามารถดูเจตนาได้ว่าเป็นไปในทางชู้สาวอย่างแน่นอน นอกจากนี้ ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายนี้ และยังไม่มีความหมายให้รับผิดชอบในเรื่องนี้โดยเฉพาะ

ประเด็นหนทางแก้ไขปัญหา ควรต้องปรับปรุงและแก้ไขปัญหาล่อลวงละเมิดทางเพศเด็กและสื่อลามกอนาจารเด็กให้ดีขึ้น โดย

- ต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและมีความเด็ดขาด ควรปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยต่อรูปแบบของการประกอบอาชญากรรมต่อเด็ก กำหนดมาตรการ/เทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อมูลลามกอนาจารต่าง ๆ และสร้างความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมเด็ก รวมทั้งอัยการ และศาลยุติธรรม เพื่อให้ผู้บังคับใช้กฎหมายสามารถทำงานได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ

- ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานที่ทำงานป้องกันและปราบปรามการล่อลวงละเมิดทางเพศต่อเด็กโดยเฉพาะ ซึ่งหน่วยงานนี้ต้องมีความเชี่ยวชาญที่จะป้องกันและปราบปรามการล่อลวงละเมิดทางเพศเด็ก การค้ามนุษย์เด็ก และสื่อลามกอนาจารเด็ก ที่ใช้ช่องทางอินเทอร์เน็ตในการกระทำความผิดด้วย รวมถึงมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างผู้ให้บริการด้านอินเทอร์เน็ต ผู้บังคับใช้กฎหมาย และองค์กรเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีการทำงานโดยใช้มาตรการเชิงรุก และมีการพัฒนามาตรฐานและขั้นตอนการปฏิบัติงานให้เป็นสากล ตลอดจนจัดการอบรมให้เจ้าหน้าที่และหน่วยงานเข้าใจการทำงานที่มีผู้เสียหายเป็นศูนย์กลาง

- ควรมีการช่วยเหลือเยียวยาเหยื่ออย่างเป็นระบบ โดยมีนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยาเด็ก ที่พร้อมปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปราม กระทรวงศึกษาธิการต้องมีการทดสอบเชิงจิตวิทยาแก่บุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับการละเมิดเด็ก และต้องมีแผนปฏิบัติการเมื่อเกิดปัญหาในโรงเรียนในสังกัด จะต้องมีการปราบปรามครูที่ละเมิดเด็กอย่างเฉียบขาด รวมทั้งคนที่คอยช่วยเหลือหรือปกปิดการกระทำความผิด ไม่ควรไล่เด็กออกเนื่องจากจะเป็นปัญหาสังคมในภายหลัง แต่ควรช่วยเหลือในการหาสถานศึกษาแห่งใหม่ หรือแก้ไขปัญหามหาวิทยาลัยที่เข้ามาสอนหนังสือในประเทศ จะต้องเช็คประวัติอาชญากรรมทั้งหมดก่อน โดยขณะนี้ทางสถานทูตของสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกาได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

- ต้องสร้างการรับรู้ให้เกิดขึ้นในสังคม แก้ไขทัศนคติต่อการล่อลวงละเมิดทางเพศเด็ก การค้ามนุษย์เด็ก และสื่อลามกอนาจารเด็ก ว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ไม่สามารถกระทำได้ เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย ควรให้ความรู้แก่เด็กในสิทธิของตนเอง รู้เท่าทันเล่ห์เหลี่ยม ไม่ตกเป็นเหยื่อ ในขณะเดียวกันผู้ปกครองต้องให้ความใส่ใจหมั่นตรวจสอบพฤติกรรมของเด็กมากขึ้น อีกทั้งคนในสังคมที่ใกล้ชิดเด็ก เช่น โรงเรียน หรือองค์กรในท้องถิ่น

ต้องสอดส่องดูแลสังคมของตนเองให้ดี มีมาตรการบังคับให้สถานศึกษาและร้านเกมใช้อินเทอร์เน็ตแบบปลอดภัยสำหรับเด็ก มีการใช้เทคโนโลยีเป็นตัวช่วยในการสร้างช่องทางร้องทุกข์หรือแจ้งเบาะแส มีการลงทะเบียนบันทึกผู้ที่กระทำผิดทางเพศ รวมถึงมีการจำกัดสิทธิ รายงานตัว และคุมประพฤติ

๖. ท่านคิดว่าอะไรเป็นอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในโลกออนไลน์ในปัจจุบัน

กฎหมาย

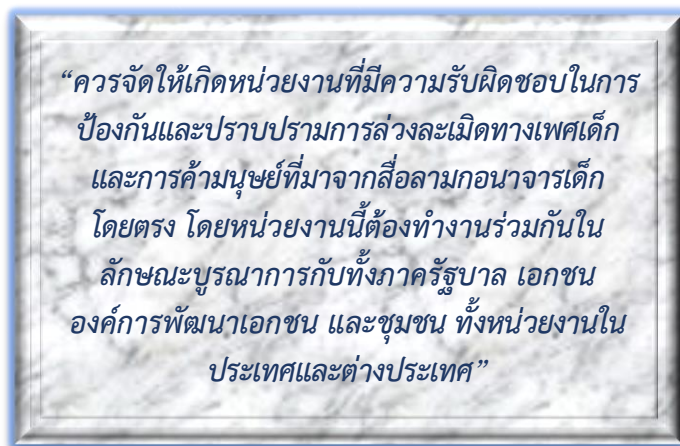
กฎหมายไทยยังมีช่องว่าง เช่น ไม่ครอบคลุมผู้กระทำผิดนอกราชอาณาจักร ที่มาจากต่างประเทศ ต้องปรับปรุงในเรื่องการคุ้มครองผู้เสียหาย การบังคับใช้ที่ย่อหย่อน และไม่มีกฎหมายในลักษณะของการป้องกันตัวอย่างการดำเนินการของต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกาที่ระบุในหนังสือเดินทาง (passport) ถึงการกระทำผิดหรือเครื่องรัฐออสเตรเลียที่แก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อกำหนดหนังสือเดินทางแก่ผู้ที่เคยละเมิดทางเพศต่อเด็ก

หน่วยงานภาครัฐ

แม้ว่าจะมีหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการปราบปรามการค้ามนุษย์ เช่น สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ สถานีตำรวจกรมสอบสวนคดีพิเศษ ฯลฯ แต่หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการปราบปรามสื่อลามกอนาจารเด็กโดยเฉพาะเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบด้านเดียวที่ยังไม่มีเจ้าภาพ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกันรับผิดชอบหรือปฏิบัติงานซ้ำซ้อน โดยมีหลายหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้องในคดีเดียวกัน จึงควรจัดให้เกิดหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศเด็กและการค้ามนุษย์ที่มาจากสื่อลามกอนาจารเด็กโดยตรงโดยหน่วยงานนี้ต้องทำงานร่วมกันในลักษณะ

บูรณาการกับทั้งภาครัฐบาล เอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และชุมชน ทั้งหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ ตั้งแต่ขั้นตอนการสืบสวน การรวบรวมพยานหลักฐาน การสอบสวน รวมถึงช่วยเหลือเยียวยาเด็กที่เป็นผู้เสียหาย ตลอดจนกลไกในการปกป้องคุ้มครองเด็กที่ถูกล่วงละเมิดด้วย โดยต้องให้เด็กเป็นศูนย์กลาง นอกจากนี้ ต้องให้อำนาจเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ซึ่งปัจจุบันเจ้าหน้าที่ที่ทำงานในการปราบปรามอาชญากรรมด้านนี้ยังมีจำนวนน้อย ไม่ได้

รับการสนับสนุนจากหน่วยงานหลัก ขาดความรู้และทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน และขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน อนึ่ง การปฏิบัติหน้าที่แบบคณะทำงานของทีม TICAC ในปัจจุบัน ยังเป็นการทำงานที่ดึงบุคลากรจากหน้าที่อื่น ๆ มาช่วยทำงานในยามว่างจากงานประจำ ซึ่งอาจจะไม่มีผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร จึงควรตั้งส่วนงานนี้ให้มีความรับผิดชอบอย่างยั่งยืน มีบุคลากรที่ทำงานเต็มเวลา และสามารถมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน อันจะทำให้การปฏิบัติการมีผลดีมากยิ่งขึ้น ควรให้มีเรื่องสื่อลามกอนาจารเด็กในการอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ เพื่อให้ทำงานในทิศทางเดียวกัน

ส่วนหน่วยงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่ดูแลคุ้มครองผู้เสียหาย ต้องลงมือปฏิบัติมากกว่ามอบนโยบาย อีกทั้งต้องมีความรู้ความเข้าใจในการทำงานเชิงสังคมสงเคราะห์อย่างแท้จริง ต้องร่วมมือกับ NGO และอนุญาตให้เปิดสถานคุ้มครองเด็กเอกชนให้มากขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้เสียหาย ปรับปรุงการฝึกอาชีพที่ใช้ประโยชน์ต่อการดำรงชีพในอนาคตได้จริง และตรงกับสิ่งที่ผู้เสียหายต้องการ

การสื่อสารและให้ความรู้

คลิปและข้อมูลที่ยังคงมีอยู่ในสารบบแสดงให้เห็นว่าการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ต้องอาศัยการสื่อสารในหลายระดับ ตั้งแต่ภาคประชาสังคมไปจนถึงการสื่อสารภาครัฐ ทั้งในทางตรงและทางอ้อม โดยอาศัยสื่อต่าง ๆ หลอมรวมเข้าด้วยกัน ทั้งสื่อดั้งเดิมคือ โทรทัศน์ วิทยุ โปสเตอร์ บิลบอร์ดกลางแจ้ง กิจกรรมรณรงค์ต่าง ๆ รวมทั้งในโรงเรียนและสถานศึกษา ฯลฯ ตลอดจนสื่อใหม่ ดังเช่น สื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ในอินเทอร์เน็ต เพื่อขับเคลื่อนให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง แก่ทัศนคติและปลูกฝังค่านิยมที่ดีตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้วยการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม การมีจิตสาธารณะและวัฒนธรรม และมีมาตรการลงโทษผู้ละเมิดบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม รวมทั้งส่งเสริมให้สื่อและสื่อสารมวลชนปฏิบัติตามจรรยาบรรณสื่ออย่างเคร่งครัด ตลอดจนส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์และเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์

การให้ความรู้ที่ถูกต้องต่อเด็กและเยาวชน ตลอดจนประชาสังคม ให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องของการครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กว่าเป็นความผิดตามกฎหมาย มีบทลงโทษที่รุนแรง รวมถึงผลกระทบของการครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก ประเด็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศกับเด็ก และการค้ามนุษย์ที่มีผลมาจากสื่อลามกอนาจารเด็กจะต้องถูกปลูกฝังผ่านสถาบันครอบครัว และระบบการเรียนการสอนของโรงเรียน เด็กต้องรู้ถึงสิทธิของตนในการที่จะปกป้องร่างกายและจิตใจของตนเองจากการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก ในขณะเดียวกันก็ต้องให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชน มิให้มีพฤติกรรมอันละเมิดสิทธิของเด็ก และต้องมีความระมัดระวังมิให้มีการนำภาพหรือคลิปวิดีโอเด็กเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ต รวมทั้งคอยสอดส่องดูแลและป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้ตกเป็นเหยื่อการกระทำทางเพศและสื่อลามกอนาจาร และไปสู่วางจรค้ามนุษย์ อันส่งผลต่อการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

การปรับทัศนคติ

นอกจากการให้ความรู้ที่ถูกต้องในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศเด็กและการค้ามนุษย์อันเกิดจากสื่อลามกอนาจารเด็กแล้ว การปรับทัศนคติของคนในสังคมเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด สังคมไทยยังมีทัศนคติต่อการล่วงละเมิดทางเพศเด็กว่าเป็นเรื่องไกลตัว และคิดว่าพฤติกรรมบางอย่างที่ปฏิบัติต่อเด็ก หรือการมีสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ในครอบครองเป็นเรื่องธรรมดาที่ใคร ๆ ก็ทำกัน พ่อแม่และผู้ปกครองเด็ก รวมไปถึงคนในชุมชนต้องมีทัศนคติใหม่ว่า การครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก และการซื้อประเวณีเด็ก เป็นความผิดตามกฎหมาย พ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กไม่ควรเห็นเด็กเป็นสิ่งของที่จะสามารถแลกเปลี่ยนด้วยเงินได้ ขณะที่สมาชิกในสังคมก็ต้องไม่เพิกเฉยต่อการกระทำในลักษณะที่ทำให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก การค้ามนุษย์ การผลิตและการค้าสื่อลามกอนาจารเด็ก และควรให้ความเห็นใจแก่เด็กที่ตกเป็นเหยื่อ

“การปรับทัศนคติของคนในสังคมเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด สังคมไทยยังมีทัศนคติต่อการล่วงละเมิดทางเพศเด็กว่าเป็นเรื่องไกลตัว”

๗. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับประเด็นที่ว่า การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในโลกออนไลน์ ถือเป็นปัญหาการค้ำมนุษย์

เป็นคนละประเด็นกัน อยู่ที่เจตนาการกระทำความผิด โดยต้องจำแนกที่เจตนา กล่าวคือ หากเป็นการบังคับให้ทำ เป็นผู้ขายหรือผู้ผลิตสื่อลามกหรือเป็นต้นทาง หรือเป็นการทำเพื่อนำเด็กไปขาย ถือเป็น การค้ำมนุษย์ แต่ถ้าเป็นการดาวน์โหลด เก็บไว้เอง แชนร์ หรือเป็นผู้ซื้อ ยังไม่ถือเป็น การค้ำมนุษย์

หมายเหตุ :

พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือที่เรียกกันว่า กฎหมายสื่อลามกอนาจารเด็ก เสนอโดย ดร. จินตนนท์ ชญาตร์ ศุภมิตร อดีตสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๘ และมีผลบังคับใช้ ๙๐ วันนับจากวันที่ประกาศ คือ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๘ โดยกฎหมายฉบับนี้มีที่มาจากปัญหาการละเมิดสิทธิเด็ก ซึ่งพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child หรือ CRC) เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณี และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ซึ่งเป็นสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมลงนามและให้สัตยาบัน โดยอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนี้กำหนดสิทธิต่าง ๆ ที่เด็กพึงได้รับการคุ้มครองทางร่างกาย ชีวิต เสรีภาพ และสวัสดิภาพ การให้สวัสดิการสังคมแก่เด็ก การคุ้มครองสิทธิทางแพ่ง ทางอาญา การคุ้มครองเด็กที่มีปัญหาด้านความประพฤติ และการคุ้มครองเด็กด้อยโอกาส ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องออกกฎหมายมารองรับบทบัญญัติดังกล่าว

สาระสำคัญของกฎหมายสื่อลามกอนาจารเด็ก ได้บัญญัติอยู่ในมาตรา ๑ อนุ ๑๗ ความว่า

สื่อลามกอนาจารเด็ก หมายความว่า วัตถุหรือสิ่งแสดงให้รู้หรือเห็นถึงการกระทำทางเพศของเด็กหรือกับเด็กซึ่งมีอายุไม่เกิน ๑๘ ปี โดยรูป เรื่อง หรือลักษณะสามารถสื่อไปในทางลามกอนาจารไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ หรือในรูปแบบอื่นใดในลักษณะ ทำนองเดียวกัน และให้หมายความรวมถึงวัตถุต่าง ๆ ข้างต้นที่จัดเก็บในระบบคอมพิวเตอร์หรือในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถแสดงผลหรือเข้าใจได้

ผู้ใดก็ตามที่มีสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ในครอบครอง และมีเจตนาที่จะแสวงหาผลประโยชน์ในทางเพศของตนเอง ก็ถือว่ามีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว โดยไม่ต้องนำไปส่งต่อ หรือเผยแพร่ หรือทำซ้ำ และในเมื่อกฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องปรามการกระทำผิดต่อเด็ก จึงทำให้กำหนดโทษไว้ในสถานหนัก กล่าวคือ ผู้ที่กระทำความผิดด้วยการครอบครอง อาจโดนลงโทษด้วยการจำคุกไม่เกิน ๕ ปี ปรับไม่เกิน ๑ แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในขณะที่ลงโทษผู้ที่ส่งต่อสื่อลามกอนาจารเด็กไปยังผู้อื่น ด้วยการจำคุกไม่เกิน ๗ ปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำและปรับ

การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ถือเป็นอาญาแผ่นดิน ใครที่มีสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ในครอบครอง ก็มีความผิดโดยที่ไม่ต้องมีเด็กผู้เสียหายไปแจ้งความร้องทุกข์จะเห็นได้ว่าคำว่า “สื่อลามกอนาจารเด็ก” นั้นมีความหมายครอบคลุมอย่างกว้างขวางยกเว้นข้อความไม่ได้เป็นเรื่องหรือเป็นเรื่องราวที่แสดงถึงการกระทำทางเพศ นวนิยาย นิยายวรรณกรรม วรรณคดี เป็นเรื่องราวเพื่อความบันเทิง ไม่ถือเป็นสื่อลามกอนาจาร อีกทั้งการ์ตูนลามกหรือภาพเคลื่อนไหว (Animation) ก็ไม่ถือว่าเป็นสื่อลามกอนาจารเนื่องจากวัตถุหรือสิ่งนั้นไม่ใช่มนุษย์เป็นเพียงเสมือนจริงเท่านั้น